

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vételnek fel.

I. évfolyam.

97. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Vasárnap, szeptember 22.

ELŐ A VÁLASZTÓJOGGAL!

Most már bizonyos, a kormány-teleboly e korszakában, másképp minden veszendőben van s mindent elnyel a főrgeleg, amely ránk zúdult, ezzel az irányzattal nem lehet dolgozni. Egész nyáron nyilatkoztak a vezérek; valóságos papírháború volt s ennek a nyilatkozathengernek tenorja (s nem is lehetett más) az ország megmentése.

S most ime ott tartunk, ahol tartotunk. Garázdálkodó Tisza. Ott vagyunk, ahol voltunk, mikor legutóbb berekesztették a Házat. Egy lépéssel sem tovább. Parlamenti munkáról ebben az örüleles és szűgyenletes kavarodásban, amit Tisza és Lukács idezeit elő, szó sem lehet már.

Elő tehát a választói joggal és azután hiad menjen ez a parlament ieten hírével szét. Aki az igazi munkát hozza, aki az ország megváltását tűzi ki célul, az lesz a népnek kedves. Mert mást, mint pusztulást nem jelenthet a mai állapot. Valaminek meg kell születnie, amit mindenki vár, aminek eljövését mindenki lesi és aminek végre be kell következnie. S azt is mindenki tudja, hogy így nem maradhat.

S ha csak a demokratikus választói jog születik meg ebből az örületből, akkor már expiálva van minden. AA vihar gyermeke ugyan, de talán akkor annál erőteljesebb lesz.

Az egyetlen sürgős és elodázhatatlan leendő tehát a választói reform betervezése. Ami azután következik, az nem lehet már rombolás, csak építés.

Ennek a kormánynak pusztulni kell. Akkor a fertő, amely a magyar közéletet megromlította, megszűnik káros, veszedelmes miázmáit terjeszteni, de ha ez a kormány helyén marad, akkor a választói jog is fertőből születik s eltorzul ennek a kormánynak kezében.

Az ország legnagyobb érdeke ma, hogy Tiszát és Lukácsot s velők a romlott rendszert megtörje az ellenzék. Felülről eddig nem akarták engedni a hü cselédeknek, de ma már belátták, hogy Tisza és Lukács zsarnoki uralma a monarchia tekintélyét ássa alá. Ezt pedig az uralkodóház nem akarja készakarva előkészíteni. Ezért kell pusztulni Tiszáknak.

Utánuk pedig más nem jöhet, mint egy olyan kabinet, amely a választói törvény megalkotását akarja.

Mindezt az ellenzék szives, féltelmet, alkut nem ismerő küzdelmének köszönnétjük.

— Makulaturapapiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.

A közélet tisztasága és Lukács László

Írta: Mezössy Béla.

A képviselőház június havában történt elnapolásakor, midőn gróf Tisza István bucsuzól az emlékeztetés béke-záróbeszédét tartotta, megírtam és azóta is számtalanszor ismételtém, hogy Lukács László és az ellenzék között békekötésről beszéni erkölcsi lehetetlenség. Éreztem, tudtam, hogy egy élet-halálharc fog következni és vagy az ellenzéknek, vagy Lukácsnak a porondon kell maradnia.

De egy pillanatra se volt kétség lelkemben — és ma sincs — azünnent, hogy Lukács Lászlónak csufosan pusztulnia kell. Méhetett volna tisztességgel. Nem tette! Majd el fog menni enélkül.

Sajnálom, hogy úgy fordult a kocka, hogy a delegációban nem lesz most módomban ennek az urnak egész közéleti és politikai pajzafutását teremre idézni. Készültem arra, hogy nemcsak a magyar közvélemény, hanem az egész külföld is láthassa, hogy mifajta egyének tudnak feljutni Magyarországon miniszterelnöki székebe. De meg kell, hogy érkezzék erre is a kedvező alkalom!

Nincs semmi értelme, hogy ha én valakivel burkózom, szalonkezeljűt húzzak fel, ha látom, hogy csak furkósbottal lehet agyonütni.

El akartam mondani a delegációban, hogy Magyarország a hármasszövetség hűséges tagja. Az is marad, mert ez az érdekei és érdekei ezt hozza magukkal. Kossuth Lajos az 1848-iki nemzetgyűlésen mondotta, hogy én látom annak természetes igazságát, hogy a magyar nemzet hivatalos van a szabad német nemzettel barátságos viszonyban élni és együtt állani őrt a nyugati civilizáció felett. De én is azt mondotta: ostobaság ijesztő gátul állítani a nép elé állítani a németet! Hisz az osztrák kamarilla képes lesz inkább szláv lenni, csak hogy nagnémet ne legyen, a mely hatalmas nép a műveltség és szabadság eleme.

Mi ma is ekként értékeljük a német szövetség erkölcsi és hatalmi erejét. Nincs hűségesebb támasza e szövetségnek, mint mi magyarok!

De ha elviseljük azokat a nagy eldózatokat, amelyeket e szövetség érdekében hordoznunk kell: az osztó igazság legelemibb feltétele, hogy élvezzük annak előnyét nemcsak a külpolitika, hanem az egész belügygazdálkodás minden vonalán!

Miért nem lehet Magyarországon is olyan tisztességes és végrehajtó hatalom, mint a hatalmas német birodalom legistenhétamögöttibb kicsi hercegségében? Miért nem születetlik meg — a közigazgatási nyomások és a korrupció hihetetlen féltelensége nélkül — mi nálunk is a Tisza, a valódi népképviselő?

Vilmos császár legkedvesebb miniszterét huszonnég óra alatt kergelte el, pedig a leghatalmasabb agár-körök becézett kedvence volt, — mert a felesége egy olyan üzleti vállalkozásnak volt a társrésztvényese, amely Eljani szállítással is foglalkozott. Ellenben a Burgban még ma is az a felfogás honol, a mit Ferdinánd császárnak, ki arról panaszkodott, hogy a legkedvesebb lova nem akar meghízni, nyíltan szemébe mondtak: «Tegye meg felség a némes állatot pénzügyi kamarája fejének, majd meghízik akkor!»

Miért nem élnek nálunk is a tisztességnek és korrektsegnek, kérielhetetlen szigorával. Monarkikus állam erkölcsi alapját csak az képezheti, hogy a monarchia nem tűr el semmi visszaélést és kérielhetetlen szigorral irtja a gyomot, burjánzózzék az fel a legfelsőbb, vagy legalsóbb körökben. Nem szabad, hogy a törvény pókháló legyen, amely a kis legyeket fogdossa össze, de amelynek szálait a hatalmas darazsak tetszésük szerint tépik keresztüli-kasul össze. — Ott, ahol ez a közhit nem ver gyökeret és nem is verhet, mert a

mindennapi élet annyi eseménye hazudtolja meg: ott kihál a tömegek lelkeből a tisztesség érzése, ott megrendül az aliatvalói nűség és ragaszkodás ereje is.

Kitől várjuk, hogy ha az uralkodótól nem, hogy kérielhetetlen szigorral minden lesiklást az egyenes utól: az államférfiu őszinteség, a tisztesség és törvényesség teréről. — Égek a vágytól, hogy Lukács László közéleti szerepését ebből a szemponttól mérlegelve vehessem egyszer bírálata alá.

És éppen azért — mert ilyen mértékkel mérve — Lukács Lászlót semmire se becsülöm: megfoghatatlan előttem az a görösös ragaszkodás, amely a közelmúlt idegrázó eseményei dacára s mintegy büvöletbe ejti a nemzet munkapártot és ez állapotban a nyakakra rendelt vezér mellett ma is kitartanak.

Akiknek kezük tszias, akiknek szavuk megbízható, pármily téves legyen is a politikájuk, bármily végzetesen szerencsétlen is a nemzetre nézve konoksága az egyiknek, ingadozása a másiknak, ilyen emberekkel lehet és kell is ma politikai tényezőkké számolni! De egy Lukács Lászlóban bizni! Hó! Ehez már igazán semmire se reagáló gyomor szükségeltetik!

Ne higgye tehát senki azt, hogy a közelmúlt napok megrázó eseményei ennek az embernek legkisebb idegszálát is megérintették volna. — Nem! Ez az ur mindenre képes, csak hogy hatalmon maradhasson! Eppen azért az ellenzéknek is mindenre képesnek kell lennie, hogy ázvozását kikényszeríthesse.

Egységesek vagyunk és maradunk. És sziklaszilárd elhatározásunk erején hajótörést fog szenvedni egy politikai Kameleon minden kétségbeesett színváltozása.

Az ország sokat fog meg szenvedni. Mi is nehéz megpróbáltatásoknak nézünk elé. De mindez a hozandó eldózat megleti ellenértékét abban a nyereségben, hogy azt a féfit, aki nemzetének soha nem használt, de értani annyiszor és oly végtelenül sokat értott, sikerült fog végre elhantolni egy olyan politikai sirta, amelyből nincs feltámadás!

Butorok legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szerezhetők be.

AZ ORSZÁGOS Bírói és Ügyészi Egyesület közgyűlése.

Az ország bírói, ügyészi és jegyzői által megalakított egyesület működése elő kezdetben sokan idegenkedéssel néztek, mert megszokták azt, hogy az igazságügy papjai a közéletnek reájuk vonatkozó mozzanatait mindig előkelő tartózkodással szemléljék és nyomorúsékos helyzetükkel is megelégedve, sorsukat a jó szerencsére bízzák, de attól is tartottak, hogy az egyszerre levegőbe jutott testület a mai kor gazdasági küzdelmeit jellemző elkeseredett harc mezejére indul.

Ma már nem aggódik senki. A köz tudatba ment át, hogy a bírók, jogos érdekeik érvényesítése végett erőszakos eszközökön nem nyúlnak s hogy azokkal az eszményi érdekekkel, amelyek kizáróan csak az igazságszolgáltatásnak érdekei, anyagi helyzetük méltányos javítása iránti törekedésüket is összehangolva tudják hozni s ma már elérik azt, hogy egyesülésüket a közélet szimpátiája kíséri, mert mindenki tudja, hogy anyagi függetlenségükkel a jogot, az igazságot keresők bizalmát kivánják meg erősíteni, a szellemi lényen való elő haladásukat elősegítve is az erkölcsi függetlenségüket biztosítva.

Az egyesület megalakítása óta eltelt öt esztendő közhasznú tevékenységben, szorgalmas nehéz munkában, napról-napra terhesebb megélhetési viszonyok között, de anyagi gondjaikat csak felezte az idő.

Az egyesület öt évi működése alatt a mindenkori igazságügyi kormányhoz az adatok egész tömegével eléltott előterjesztésekben változó a bírósági joggyakorlatok és jegyzők előmeneteli viszonyainak a tartóhatatlan helyzetét, az albirói és ügyészi élések megszüntetésének s a bírák külön státusának szükségességét, — mert a bírónak a mai helyzete nem felel meg annak az állapotoknak, amely a jogállamban általa betöltendő s bár már az 1908. évi VI. t.-c. indoklása a kedvezőbb szervezeti reformok megvalósítását jelzi és az igazságügyi bizottságok tárgyalásain elhangzott kijelentések s az igazságügyi kormány ígérete ívekké öte az anyagi függetlenség szép jövőjének reményével kecsegteti bíráinkat, a mai helyzetük aggasztóbb, mint volt 1908-ban.

Ebben az aggasztó helyzetben kell keresnünk az indító okait annak, hogy az «Országos bírói és ügyészi egyesület» debreczeni osztrágygyűlésén egy hangulag kimondotta, hogy a bírósági jegyzők és joggyakorlatok előmeneteli viszonyainak és anyag javadalmazásának javítását a jegyzői karra, közvetve az egész bíróságra és ekként az állam igazságszolgáltatására is hátráló vélságos helyzet sürgős orvoslása érdekében halaszthatatlan feladatnak tekintve az «Országos bírói és ügyészi egyesület»-nek Nagyváradon október 6-án tartandó közgyűlésén e kérdésnek tárgyalását feltétlenül szükségesnek tartja s indít

ványt terjesztett be, hogy az igazságügyi sűrűs felterjesztést tegyen az igazságügyi kormányhoz azért, — hogy a bíróság jegyzők és joggyakorlatok előmeneteli viszonyai és anyagi javadalmazása már az 1913. évi költségvetés keretében törvényhozás útján rendeztessék; de üdvös indítványt tett a kir. ítélőtábláknál működő ítélőbírák előmeneteli viszonyainak javítása érdekében is, amellyel az igazságügyi kormánytól az 1907. évi I. t.-c. 2. §-ának oly értelemben való módosítását kéri hogy a kir. ítélőtábláknál működő bírák összlétszámának egy ötöd része a kinevezési sorrendjében az V-ik fizetési osztályba soroztassék.

A közgyűlést tehát érthető érdeklődéssel várják bíróságaink, mert a közgyűlés napirendjének keretében előreláthatólag több üdvös és halaszthatatlan reform megbeszélése fog szönyegre kerülni.

Tudósok

Debreczenben

A magyar földrajzi társaság vándorgyűlése.

A magyar földrajzi társaság vasárnap tartja meg hatodik kongresszusát Debreczenben. Nagyhírű tudósok lesznek a vendégek most Debreczennek, akiket mi a hagyományos magyar vendégszeretet minden melegével fogadjunk. Érezzék is jól közöltünk magukat, halár a kedvezőtlen időjárás sokat fog rontani a város és a Hortobágy megsemmisítésének hatásától. A földrajzi társaság nagyhírű tudósaitval különben egy egész sereg bájos hölgy is érkezik városunkba, akik férjüket kísérik el a kongresszusra.

A vendégek külön vonaton ma este 7 óra után érkeznek. Az állomáson a város küldöttjei fogadják őket, aztán a rendezőség által megjelölt szállásokra mennek és este 8 órakor a Royal szálloda nagytermében gyűlnek össze ismerkedésre. Vasárnap délelőtt 10 órakor díszgyűlés a város háza üléstermében, utána bankett a Bika szálloda éttermében.

Az érkező vendégek sorában vannak: Dr. Léczy Lajos egyetemi tanár, a M. Földr. Társaság elnöke; gróf Teleky Géza v. b. t. t., a Tört. Társ. elnöke; dr. Havass Rezső és dr. Thiring Gusztáv alelnökök; dr. Kövesligethy R., dr. Márki Sándor egyetemi tanárok; dr. Báthy Zsigmond, Halász Gyula, dr. Kogutowicz Károly, Serji Sándor, dr. Strömpl Gábor, dr. Pécsi Albert, dr. Millékker Rezső, dr. Liffé Aurél tisztvisező; dr. Schafarzik Ferencz műegyetemi tanár, Lörentz Péter kir. főgeológus, dr. Liffé Aurél kir. osztálygeológus, dr. Timkó Imre

kir. agrogeológus, dr. Ballenegger Rezső kir. agrogeológus, dr. László Gábor kir. osztálygeológus, dr. Róna Zsigmond meteor intézeti igazgató, dr. Héjjas Endre, dr. Réthy Antal, dr. Csernó Géza meteorológusok az Országos Meteor Intézet képviselőiben. Stépár Miksa főbányatanácsos, dr. Litschauer Lajos bányatanácsos, Paikert Alajos, a Mezőgazdasági Muzéum igazgatója és Krolopp Hugó, orsz. képvis., az Omge. képviselői; Káda Elek udvari tanácsos, Kecskemét város polgármestere, Hazai Gyula, Wildner Ödön min. osztálytanácsosok; Csánki Dezső orsz. főlevéltárnok; dr. Fest Aladár kir. tanácsos, tanker. főigazgató, Fodor István udv. tanácsos, vezérigazgató, dr. Sebestyén Gyula, a M. Népr. Társ. alelnöke; dr. Györfly István, dr. Madarassy László, M. Nemzeti múzeumőrök, Orosz Endre, E. K. E. képviselője és még igen számosan a Földrajzi Társaság tagjai közül.

A törökországi helyzet.

A béketárgyalások befolyezése.

Törökország belső békejét illetőleg kedvezőtlen hírek érkeznek. A malisszorok Skutarit ostromolják, az albániai mohamedán lakosság is béketlenkedik. Azoknak a háborús híreknek azonban nem kell sok hitelt tulajdonítani, amelyek arról szólnak, hogy bolgár és görög részről Törökország elleni háború gondolatával fog lalkoznak. Az illetékes tényezők már ismétellen kijelentették, hogy a háború gondolata távol áll tőlük.

Kedvező hírek érkeznek az olasz-török béketárgyalásokról. Konstantinápolyban, illetékes helyről biztosra veszik, hogy a béketárgyalások a jövő hét folyamán befejeződnek, még pedig kedvező eredménnyel. Enver bégről az a hír érkezett azonban, hogy ha a békét hivatalosan meg is kötük, ő magát annak nem veti alá, hanem kilép a török hadsereg kötelékéből s a háborút a bennszülöttekkel együtt folytatja az olaszok ellen.

Tallózás

az új költségvetésben.

A pénzügyminiszter most terjesztette elő a képviselőházban az 1913. évi állami költségvetést, amely 54.835 korona fölösleget tüntet ki. A költségvetés egyik oldala több kétmilliárd korona, ami látszat szerint az ország jelentős fejlődésének egyik tanúsága. Ami már most a budget részleteit és a legnevezetesebb eltérése-

ket a tavalytól illeti, felsemlítjük először, hogy az állami üzemek kiadásai 50 millióval emelkedtek. Az állami, megyei és vasuti alkalmazottak családi pótléka 29 millió többletet jelent. A tanítószolg. fizetési-endezése 7 és fél millió újabb kiadást eredményez. 500,000 koronával emelkedik fő a középiskolai hitoktatók fizetését és 3.7 millió többletet okoz a lelkesítő jövedelmek megélesztése. 850 ezer koronát irányoztak elő a pénzügyi legénység ruházati adalékának, a pénzügyi felügyelők kezdőfizetésének és a csendőrlégénység illetményének fölemelésére. Kereken 44 millió az az összeg, amelylyel a különböző alkalmazottak helyzetét javítják.

A belügyi tárcánál a csendőrség kiadásai 2 és fél millióval, a fővárosi rendőrség 208 fővel való létszámemelése 866 ezer koronába kerül. A pénzügyminiszterium rendes kiadásai 24 millióval nőnek a csikszerepai új pénzügyigazgatóság és a tervezett új adóhivatalok miatt.

A kereskedelmi tárcánál 51 millió az emelkedés. Ebből 35 millió a vasútra, 10 millió a posta, távírda és telefonra esik. Mindkét üzennél ugyan jelentékeny személyzet szaporítás vált szükségessé.

Több mint 8 millióval szaporodnak a földmivelés miniszterium rendes kiadásai. Ebből 750 ezer korona erdősítés, 300 ezer az állattenyésztés és fejlesztésére esik.

A vallás- és közoktatásügyi tárcánál a kiadások 24 millióval nőnek, 500 új állami elemi iskolai tanítói és 100 új önközi állást rendszeres tennék. 100,000 korona új népiskolák, 65 ezer új óvodák felállítására kell. Az új görög katolikus püspökség felállítására 220,000 koronába kerül a ref. és evang. egyházak államsegélyét 400 koronával emelik.

Az igazságügyi tárca 4 és fél millió koronával növekedett. Részben az új perrendtartás miatt, meri 100 új bírói állást szerveznek.

A honvédelmi tárca rendes kiadásai 57 millióval nagyobbak.

Másfél millióval emelték a Horvátország belső igazgatási szükségletét. 3 és fél milliót irányoztak elő kórházak építésére. A beruházások közt a legnagyobb emelkedés a kereskedelmi tárcánál mutatkozik, 61 millióval. Ebből több mint 6 millió új forgalmi eszközökre marad, 31 millió állomások, pályaudvarok és vágányok építésére, a dalmát vasútra 24 milliót irányoztak elő.

Ezek a költségvetés legfontosabb részletei.

Ügyes, megbízható fiatalemben üzletszerzésre magas jutalékkal azonnal felvétetik lapunk kiadóhivatala részére.

Vizvezeték,

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15.

A pénzpiac kilátásai

Számos jelenség reményt nyújt arra, hogy az őszi derekán a pénzpiac helyzete valamivel meg fog javulni. A nagy bankok tartózkodó hitelpolitikája tékező hatással volt az egész országra, úgy hogy a vidéki intézetek is pusztán régi üzleteik lebonyolítására szorítottak és újabb angazsmánokba nem docsátkoztak. Ennek természetes következménye, hogy a gabonatermés értékesítése ezidén gyorsabban megy végbe, mert a gazdák hitel hiányában kénytelenek termécsüket piacra hozni, ami máris megnyilvánul a szokottnál nagyobb felkötésekben.

A termés értékesítése folytán újabb tökések kerülnek majd a pénzintézetek rendelkezésére alá és az esedékességek beváltása folytán is egyre nagyobb összegek folynak be, amelyek új ki-helyezést várnak. Elkelő bankemberek mindezekből arra következtetnek, hogy az őszi korantsem lesz olyan nehéz, mint várták. A nagy visszataartásnak meglesz talán az a jó hatása, hogy a nagy őszi szükséglet könnyebben fog kielégítést nyerni, annál is inkább, mert a külföldi is, ha nem is csurran, de már megint cseppen valami pénz.

Gyümölcsvásár Debreczenben.

Vitáz a gyümölcsértékesítés terén.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter a gyümölcstermelés előmozdítása érdekében kísérleteket folytat a gyümölcsértékesítés dolgában. Nevezetesen a szakiskolákban gyümölcsosztályozókai és csomagolókat képeztetett ki azzal a rendeltetéssel, hogy ezeket termelőknél és kereskedőknél díjtalanul átengedve, módol és alkalmat nyújtson a gyümölcstermelő vidék lakosságának arra, hogy ezektől gyakorlati módon elsajátíthassa, miként lehet a gyümölcsnek célszerű osztályozása és pakkolása által annak piacképességét fokozni.

Ez idén még nem egészen 30 ily állami közeg a jelzett cél szolgálataira, de ez a szám az ideai tapasztalatok alapulvételével esztendőre lényegesen emelhető.

Intézkedés történik arra nézve is, hogy a gyümölcstermelő vidékeken a kiscgazdák termése kísérleiképpen akként értékesíthessék, hogy az a helyszínen a szokásos módon megvásároltatván, ott osztályozva és a szállításra alkalmas legjobb ládába csomagolva, az elsőrendű áru egyes nagyobb vidéki városokban rendezendő gyümölcsvásárra kerüljön forgalomba, míg a silányabb és ekként nem értékesíthető áru megfelelő módon feldolgoztassék.

Ezt a feladatot a Hangya-szövetkezet vállalta magára egyelőre 10-12 vagonnyi elsőrendű gyümölcs-

menyiség keretében. A miniszter célja érdekében Debreczen, Pozsony, Szeged, Temesvár és Székesfehérvár városokat jelölte meg a rendezendő gyümölcsvásárok helyéül és mutatán az illető városok polgármesterei is nyilatkoztak, lakosságuk szempontjából kivétel nélkül helyeselve az eszmét, az előkészületek már folynak és a jelzett gyümölcsvásárok megtartására, várhatólag olyan eredményre, mely az akció további fejlődését vonja majd maga után.

Az uram könyvtára.

Egy feketébe öltözött fiatal asszony kérezkedett be a minap reggel a főkapitányhoz. Nagy füles garabolyt cipelt a karján s amikor betárolgott, a garabolyt letéve megszólalt:

— Szegény özvegy asszony vagyok, kérem.

Erre aztán sirt egy sort.

— Mit akar maga szegény özvegy asszony? — kérdezte tőle a főkapitány.

A gyászoló fiatal asszony lenajol a garabolyához.

— Szegény megszorult özvegyasszony létemre szeretnék a piacon egyet-mást eladni. Tessék megengedni, hogy kiállhassak a piacra a portékámmal.

— Hát micsoda portékája van, lelkem?

Az asszony nagynehezen fölemelt a garabolyt, leveszi a telejét és bánatosan szólna odamutatja:

— Az uram könyvtára.

S az ócska könyvekre, amikkel a garaboly telve volt, ráhullott az özvegy asszony könyve.

— Mi volt a maga ura? Talán könyvárus?

— Dehogy, dehogy, — szólt a menyecske siránkozón, — kőműves volt, hanem a könyvekképp szerettem mulatni szegény. Egyet nem maradt tőle, szereltem is a könyveit, de most nagyon kellene a pénz...

S itt a garabolyt átölelte és sirt. A főkapitány megnézte a könyveket.

— Hisz ez csupa kalendárium! — szólt az asszonnyhoz. — Mit gondolsz jó asszony, mennyit árul ezekből a könyvektől?

Szomorúan felel a gyászoló özvegy

— Oh, ez sokat ér, mert az övé volt, többet talán száz forintnál is...

S hozzátette határozott hangon:

— Azon alól nem adom, nem, nem!

A főkapitány részvételt moslyog.

— Jól van lelkem, hiszen én megengedem, adja el, de hiszen nem kap érték többet egy pár hatosnál.

Az asszony hirtelen fölemelezte fejét, a garabolyt erősen magához szorította és méltatlankodva, szinte sértődve fakad ki:

— Hogyne, ni!... az uram könyvtára.

S durcás arccal surrant ki a szobából, féltőn ábrázolva a diáka könyvtárt, amely az uráé, aki már meghalt...

Lukács

a gazember.

Désy Zoltán vádjai.

Désy Zoltán volt államtitkár szerdán este az egyetemi ifjuságnak a Sas-körben tartott gyűlése alkalmából súlyosan aposztrofálta Lukács László miniszterelnököt és a kormányt. Európai nyílt titok, — mondotta egyebek közt, — hogy a magyar kormány elméke a legnagyobb panamista — és a választásokra felhasználott négy millióra célozva kijelentette, hogy a kormány egyik erkölcsi alapja a lopás. Mindez nagy meglepetést keltett politikai körökben. A kormány pedig nyomban kommuniquével felelt. Désy vádaskodásaira és kijelentette, hogy Désynek legközelebb alkalmá nyílik vádjainak bizonyítására.

A belügyminiszter csakugyan már tegnap utasította Boda Dezső főkapitányt, hogy tudja meg, vajjon Désy Zoltánnak a lapokban megjelent nyilatkozata valóban elhangzott-e? A főkapitány az ügyet Kressányi Kálmán főkapitányhelyettesnek osztotta ki. Az egyetemi ifjuság gyűléséről szóló tudósítást a «Politikai Híradó» adta ki és Désy Zoltán beszédét közölte kivéve a «Magyar Tudósító» is. Kressányi Kálmán főkapitányhelyettes kiállgatta úgy a «Politikai Híradó», mint a «Magyar Tudósító» kiküldött munkatársait, kiknek az ügyre vonatkozó előadását jegyzőkönyvbe vette. A kormány-felhivatalosnak az a kijelentése tehát, hogy Désy Zoltánnak nemsokára alkalmá lesz ez ügyben beszélnie, nyilvánvalóan arra vonatkozik, hogy Lukács László bíróság útján felelősségre akarja őt vonni.

A világ

vége

gvertyavilágítással.

Borzasztóan megijedtünk, kérjük szépen, hiszen ha az élet ebben a siralomvilágban sokszor szomorú dolog is, de élni mégis jó és nagyon fájdalmas lenne, ha «arany életünk» elmulása egyszersmind minden élet elmulásával járna.

És most egy kis sárga füzet azzal fenyeget bennünket, hogy mindennek a keserűen édes, minden komizsága mellett is jó életnek záros határidőn belül, az Uj 1913-ik esztendőnek április havának tizenötödik napján — vége lesz. A kis sárga füzet ordító tipográfijája német nyel-

ven adja ezt mindenek tudtára, de ugyanazt a komor jóságot kis zöld füzetekben is osztogatják — ingyen, magyar nyelven is

Ami gyászosat és fájdalmasat a testamentum misztikusai összeírtak a halálról, világvégéről, elmulásról, az mind együtt vagyon e füzetekben, melyeknek írói pontosan tudják, — hogy mikor zendítenek rá az arkangyalok a kürtökbe, a «meg kell halni» kezdetű gyászindulóra. Tehát jövő évi áorilis tizenötödiken záródnak le a sorsok főkönyvei, akkor fogunk a gyásztrombiták hasogása között egyetemleges jobblétre szenderülni. Addig pedig — tanácsolják a kis ártatlan írók — virasszatok és imádkoztatok! Virasszatok és imádkoztatok, mindenekelőtt pedig «gyujtsatok gyertyákat, mert azokban Máriának és Jézus Krisztusnak lelke lobog és ez minden bajt megóv benneteket.» Gyujtsatok gyertyákat! — ezt a tanácsot nem győzi eléggé hang sulyozni a kiseded férceimégy — és minden komor jóslata melé odairja: Gyujtsatok viaszgyertyákat! — és akkor a végek vége enyhén és lágyan sühog el felettetek...

Bár eléggé megrendültünk és eléggé elláttak jótanácsokkal a bozai-mas végítélettel szemben, tiszteliettel mégis megjegyezzük e szent és istenes jóslatok közepelte, hogy vagy valami alakulóban levő gyertyakartell vagy gyertyagyár küldözgeti eszent és istenes írásokat, melyek mind csak arra való, hogy a vallást elfogultságán, a némegek bigottságán keresztül a — gyertyafogyasztást emeljék.

A rendőrség ujjászervezése.

Rendőrmérnököt Debreczennek.

Az «Uj Debreczen» annak idején tüzetesen ismertette Rostás István főkapitány nagy horderejű tervezetét a debreczeni rendőrség ujjászervezéséről. A főkapitány tervezete szerint egy csapásra átváltoznék a debreczeni rendőrség. De nagy szükség is volna rá. Éppen a minap voltunk tanui egy épületes jelenetnek: az V-ik számú lovasrendőr mint valami megháborodott oszlatta fel az utcai gyalogjárda szélén állókat a Tiszapalota előtt. Természetesen ilyen fizetés mellett rendőrnek jó ha akad még valaki.

Legnagyobb ideje már, hogy a debreczeni rendőrség ujjá legyen szervezve. Legjobban érzi ezt a derék főkapitányunk, akinek fáradhatatlan buzgalma csakis így arathat eredményt.

De a mai állapotok mellett bizony sok-sok olyan rendőr akad a sorban, mint az V-3s lovasrendőr. De hát lehet-e arra a nyomoruságos fizetésre intelligens, képzett embereket kapni? Amíg a mai állapot megmarad, nem szabad csodálkoznunk azon és a világért semo kolhatjuk érte a rendőrség vezetését, ha a rendőrség nem tud hivatásának megfelelni, an-

nál kevesebb hivatása magaslatára emelkedni.

Az újjászervezést célzó szabályrendeletet nem terjesztette be Rostás István a tanácshoz. Egyik legmegszívlelendőbb alkotása ennek a tervezetnek az új rendőrmérnöki állás szervezése. A rendőrmérnök főteendője az építkezési állványozási munkálatok ellenőrzése lenne. Vajna komolyan fontolbra venné a tanács Rostás István mélyreható tervezetét és meg is valósítaná rövidesen!

A harc

folytatása.

Az ellenzék felvonul Bécsbe.

Most már kétségtelen, hogy az egyesült ellenzék a magyar parlamentben lefolyt küzdelem színterét átteszi Bécsbe, a Magyar Ház intéri, rokokó-stíliú márványtermébe, ahol eddig csak öszbezsavarodott politikusok, fontoskodó képű diplomáták, fesszes katonatisztek és nehéz járású tengerészek tárgyalták a közügyes kérdéseket. Mert a delegáció ülésterme eddig nem igen volt a szenvedélyes kifakadások helye s ha az ellenzéki politikusok markás vonásokkal eszteltek is a monarchia két állama között levő fonák viszonyt s ha nem is kimélték az illetékes köröknek szemükre vetni azokat a magyarellenes tendenciákat, melyekkel osztrák részről lépten-nyomon lehet találkozni, mégis, a leghevesebb ellenzéki szónokok is engedtek a hangerejéből, ha idegen országban, a Mária Terézia-korabeli palota előkelő falain belül voltak.

Mindez most meg fog változni. A többség és az egyesült ellenzék között kiméletlen és elkeseredett harc dúl, mely nem bíródik a formáságokkal és odasújt, ahol a legelevenebb, legfájdalmasabb részt éri. A bécsi köröknek ez az Achilles-sarka pedig a delegáció. Az egész művelt világ diplomata szeme Bécsen függ abban a pillanatban, mikor a delegációk a minden elhangzott szónak oly erős a triple entente doigával foglalkoznak s hangja, hogy a világ legtávolabbi eső pontján is meghallják. És megnyugvával inkább meg fogják most hallani a kürtök, a sípok, a réztányérok hangját. Skandalum készül abban a palotában, amelyben arról tárgyelnak, hogy az európai egyensúlyt teljes erőből fenn kell tartani. Skandalum készül és az egész művelt világ kénytelen lesz látni, hogy az adófizető, a dolgozó polgárok nagy része azok mellé áll, akik a bolnányok provokálásával akarják megdönteni azt az áldatlan rezsimet, mely vesztegetések árán jutott hatalomhoz, s hatalmát ezeréves alkotmányunk lerombolására használta fel.

Nőtisztviselők a választójogért

A Nőtisztviselők Országos Egyesülete ma ismét beadvánnyal fordult a törvényhozáshoz. A legújabb emlékiratban kizárólag az önálló kenyérkereső nő szempontjából világítja meg a kérdést. A memorandumnak a következő részei érdekesek:

«Évtizedek óta igyekeztünk egyenlő előképzésért, elnyerésére és ezáltal a pályánkon jobb előmenetel lehetőségére, a társadalmi munka azonban ehhez nem elégséges. Törvényhozási intézkedésekre van szükség, melyek egy az előképzés, mint a munkás és munkáltató közötti viszony minden részletére kiterjednek. Ezekben a törvényhozó intézkedésekben számolni kell a kenyérkereső nő speciális kivánságaival is. Ma, amikor hozzátvetőleges számítás szerint is legalább öt millió nő keres meg önállóan a kenyerét Magyarországon, már számszerűleg is figyelembe veendő ezek a kivánságok. Ennek pedig — tapasztalatok légiója szerint — nincs más módja, mint az, hogy mindenki nek közvetlen befolyása legyen az öt kötelező törvények alkotásába. Ennek az egyedül helyes és alkotmányos elvnek egyetlen biztosítéka a szavazati jog, amely ha nem is minden bajt máról-holnapra biztosan gyógyító pánacea, de a modern állam struktúrájában az egyedüli fegyver, amelyet az eggyással néha homiokegyenest ellenkező érdekek védelmében ki-kij saját belátása szerint emberlársai és az államhatalom sérelme nélkül is felhasználhat.»

Regény az életről.

Néhány év előtt sokat emlegették Takács Félix szabadkai Ferenc-rendi szerzetes nevét. A szabadkai kereskedők egyesülete a királyi ügyész védelmét is kérte Takács Félix ellen, aki a szószék erejét, a templom hatalmát arra használta fel, hogy a zsidó kereskedők ellen izgatott. Később rájött arra, hogy antiszemita törekvései igaztalanok és embertelenek.

Takács Félix ezt a dilemmát úgy akarta megoldani, hogy bejelentette a rendfőnöknek, hogy kilép a szerzetből s világi pap lesz. Ott hagyta Szabadkát, felment Bécsbe s kilépett a szerzetből, ókatolikus pap lett. Az ókatolikus felekezet Magyarországon nem bevett vallás, Ausztriában azonban sok híve van. Ezek feismerték Takács Félix értékeit, segélyezték, hogy Bernben megszerezze a teológiai doktorátust. A fiatal pap a berni egyetemen szorgalmas hallgatója volt a filozófiai fakultásnak is. Ezt a bécsi ókatolikusok anyjira zokon vették, hogy Takácsból megvonták minden támogatásukat. Takács elhagyta a papi pályát s iszonyú nélkülözések közt tanári oklevelet szerzett, amelyet Magyarországon nosztifikáltatott s most már tanár a brassói állami főreáliskolában. A volt fanatikus pap ismerősei előtt kijelentette, hogy felekezeti külvilág lett s legközelebb megfősül.

Takács Félix külfönten gazdag somogyi család sarja. Az apja nem él, az anyja pedig kitérte, amikor megtudta, hogy otthagya a szerzetet.

HIREK.

Rajtunk a sor!

Rajtunk a sor, előre hát,
Bitang a néző s renegát.
Vessünk vihart, tüzet, halált.
Préda és szolganép vagyunk,
Könyünkötől sós a falatunk,
Zengjük a harc szent himnuszát!

Az ingünket is leszedük
S ha kell, vérünket is veszik
És esontjainkból a gusok
Gulákat emelnek elénk
Ne lássunk napot, eget, fényt,
Csak börtönt, mi gyáva rabok!

Dönisük ma le a falakat,
Legyünk tépő párdúc hadak
Vessük a kopóknra magunk.
Tovább így élünk nem lehet,
Legyen a vérmél véresebb
Ez a mi itéletnauunk!

Bitó legyen ma minden ág
S gyümölcse rajtunk a sok galád,
Ki ma is keztyűt vet nekünk.
Anyák, fiúk, mind jöjjetek,
Gyuladjon lángra szivetek,
Vagy győzünk, vagy mind elveszünk!

Rajtunk a sor, előre hát,
Bitang a néző s renegát,
Vessünk vihart, tüzet, halált.
Préda és szolganép vagyunk,
Lendüljön ütésre karunk,
Héjünk, a Jézus Krisztusát!

Peterdi Andor.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Ma, vasárnap a református templomokban a következők sorrendben tartanak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Hajdu Gyula s.-lelkész, Kistemplomban 9 órakor Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, 11 órakor Dicsőfi József lelkész, Kosuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, Ispóty-templomban Demeter Gyula s.-lelkész, Városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, Csapókerületi imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, Homokkerületi imaházban Boér Károly vallásoktató lelkész.

— **A ref. főiskola ifjúságának** «Magyar Irodalmi és Onképző Társasága» tegnap este tartotta alakuló ülését, melynek tárgya, a szünidei fennmaradó megválasztása volt. A tisztikar tartó bizottság jelentésén kívül, a tisztikar tagjai lettek: Elnökök: Kolozsvári Kiss László 4. th., alelnökök: Kovács Elemér 4. th. és Szabó Lajos 3. bh., szerkesztő: Gulyás Imre 3. th., titkár: Fehér Géza IV. bh., főjegyző: Kócs Elemér 4. th., kiadóhivatali főnök: Katona Mihály 3. th., pénztáros: Sós Tamás 3. bh., aljegyző: Vecsey Zsigmond 1. th. Azonkívül mindharom. fa kultúról megválasztották 4-4 választmányi tag.

— **Pénztárvizsgálat.** Egész városlan pénztárvizsgálatot tartott folyó hó 20-án Debreczen sz. kir. város gyámpénztáránál Kömer Adolf főjegyző, helyettes polgármester elnöksége alatt egy teljes bizottság. A bizottságban résztvettek: Róncsik Lajos ásvaszkéi elnök, dr. Dóczy Emil th. főügyész, dr. Kiss Sándor th. jegyző, Nagy Sándor számvevő, Koszorus Kálmán gyámpénztárnok, Hama László gyámpénztári ellenőr, dr. Kovács József ügyvéd, Sulinajda Béla bank-vezérigazgató és Debreczeni Lajos nagykereskedő. A bizottság minden példaszert teljes rendben talált és megelégedését nyilvánította ki.

— **Tájékoztató az új adótörvényekhez.** Az 1913. január hó 1-én életbelépő új adótörvények közül a kereskedelmi és ipari elsősorban az általános kereseti és jövedelmi adóról szóló törvények érdekelik. A két törvénynek legfontosabb rendelkezéseit — figyelembe véve az adónovellának vonatkozó szakaszait is — a Magyar Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala «Tájékoztató az új adótörvényekhez» című most megjelent, gyakorlati használatra igen alkalmas füzetben ismerteti, amelyben a kereskedő és iparos rövid áttekintésben megtalálja mindazokat a fontos tudnivalókat, melyeket egy adóköteles fél sem nélkülözhet. A füzet, amelyet az egyesület saját tagjai részére adott ki, a kereskedők és iparosok körében lényegesen elő fogja mozdítani a kincstár és az adóköteles fél szempontjából egyaránt fontos azon érdeket, hogy az általános kereseti és jövedelmi adóról szóló törvények rendelkezései minél ismertebbé váljanak.

— **Czája, a bolnány-szerző.** A Beketow-cirkuszban hetek óta birkózások folynak a világbajnokságért(?). Czája János, a Debreczenben is ismert birkózó a napokban hívatat uton hívta ki Lurich-ot. Tegnap este Czája János híveivel megjelent a Beketow-cirkuszban, birkózó öltözkében kiált a porondra és kényseritleni akarta Lurichot, hogy birkózzék vele. Lurich azonban nem reflektált Czája kihívására, mire a hegyzet kezdetét fenyegetővé vált s a rendőrség közbeiepett, hogy elejét vegye a véres öszszetűzésnek.

— **A világ minden részében** tudják, hogy a Phosphatine Fallières tápszer a legkiválóbb. Az elválasztás pillanatától kezdve sohase gondoljon egyetlen anyja se más tápszerre, mint az ezerszeresen kifizetőnek bizonyult Phosphatine Fallières-re, miáltal a gyermek erős és egészséges lesz.

A kiváló bőr- és lithumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vese-
henynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

— Természetes vasmentes savanyúvíz. — Kapható érvényvizkereskedésekben és gyógyszerárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvator-forrás-Vállalat, Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— **Kéztudomásu,** hogy köhögés, rekedtség és elnyájkasodásnál legbiztosabban hatnak az Egger-féle mell-pasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kiűnő ízűek. Kapniaók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 K és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér. Főraktár: dr. Egger Leó és Egger I. Budapest, VI., Révay-utca 12.

— **Kopasz nők.** Azon eset, hogy teljesen kopasz nővel séta közben találkozunk, alig félteljező fel. Legfeljebb amerikai bohózatokban szokott előfordulni, hogy a különböző nevetést kelető ugrádozások és verekedések közepette az egyik, vagy másik művész nő fejéről lelepi a hajdizt és a fej teljes kopaszságában tündöklik. Ha a legtöbb ilyen esetben az előadó tulajdonképpen csak nő ruházatban jelenik meg, mégis szármalmas képet mutat az asszonyt ábrázoló leírás nélkül. Valóságában azonban a hajban szenvedő nők száma óriási. Még a legszegényebb Éva leánya is rá akarja, hogy több-kevesebb ügyesen készített betéttel szép hajfonatot készítsen és így eltakarja a hiányokat. Egyszerűen és helyesen jár el azonban az a nő, aki nem nyúl ilyen mű eszközhöz, mert sokkal könnyebb a hajt elhárítani, mint azt meggyógyítani. Mindenekelőtt mellőzendő a túlszorosan fekvő fejkendő és minden nyomást okozó, a világosság, levegő behatolását gátló fejdísz. Levegő és világosság az első faktorok az észszerű hajjapolásnál. Az ugynevezett hajjavesztőszereket és hajjújítókat mindenkor bizalmatlansággal fogadjuk. Ezen szerek, nemkülönben a kihágások, különösen az alkohol körül, az okozói az állandó hajhullásnak. Az észszerű hajjapolás további követelménye, a hajtisztítás pedáns keresztülvitele a «shampooon a fekete tejjel» való keresztülvitele. Ezen a racionális hajművelésre szolgáló készítmény kitűnő és teljességű tulajdonságainak köszönhető elterjedését, azért a bevásárlásnál külön hangsúlyozzuk, — hogy csakis «shampooon a fekete tejjel» készítményt kívánjuk alkalmazni, mert másként könnyen megfertőzheti, hogy kérésértéki utánzatot kapunk. Az eredeti 30 filléres csomag mindenütt ápható. (Főraktár: Faisztl Ferencz Budapest, VI., Mozsár-u. 12.)

— **Félt a börtöntől.** Pap János 67 éves szegedi építőmester pénteken hajnalban a Szeged-rendezőpályaudvarnál a Budapest felé haladó személyvonat elé vetette magát. A kerek keresztülmentek rajta és nyomban megölték. Az öngyilkos Pap János a szegedi «Fekete-sas» szállóban július 10-én háromszor lőtt a 20 éves Kiskovács Ilonára, azután önmagára is háromszor lőtt. Pap ezt a vérfürdőt azért rendezte, mert felesége és hat gyermeke volt és így nem vevette el szerelmét. Mindketlen súlyosan megsebesültek, de főleggyógyultak. Az öngyilkosnál most levelet találtak, amelyben megírja feleségének, hogy azért lett öngyilkos, mert félt a börtönbüntetésétől, amelyet a jujusi mérénylet miatt kellett volna elszenvednie.

NESTLÉ
az egészséges gyermekek számára
és a beteg gyermekek számára is a legjobb táplálék
A legjobb alpesti tejet tartalmazza.

— **Tűlönyeket készítet** a Kecskeméthez tartozó Mentelek-pusztán Patkos László földbírókos kécsövű vadászfégyveréne. Mellette az asztalnál ültek kisleánya, a kencéves Rozália és a három éves Mária. Nézték apjuk munkáját. A rossz hüvelygyutacsja egyszerre elsült és firobantotta az asztalon elhelyezett löporészletet. A hároméves Mária teljesen összeégett és azonnal meghalt. Patkos László az arcán és kezén, a kis Rozália pedig a maján és arcán súlyosan megsebesült.

— **Jóm kippur.** A legnagyobb zsidó ünnep: az engesztelés napja kezdődött meg tegnap este. A világ minden táján megemlékezik ezen a napon zsidóvilágról mindenki, aki ennek a szeszört népek tagjai közé tartozik. A templomok már tegnap este zsufoltság telve voltak; únapapi külsőben pompázik az imaráz: az előcsarnokban égő gyertyák lobognak egyik estétől a másikig. Éna a templom pazar fényben és világosságban uszik. A férfiak felülnek a fehérlallothi ingel és az inaköpenyt, amit máskor csak napkelte után szoktak felvenni. A félelmetesen szép Kolmidrel ezren és ezren halgatják áhitattal végig. Az istentisztelet ma délelőtt korán reggel kezdődött és tart mindaddig, amíg az első csillag meg nem jelenik az égen. Böjtelés és imádkozás: ez állit ki a ma napot. A debreceni zsidóság teljes egyeteme áhitattal ülte meg a jóm kippurt. Az üzletek tekintélyes része zárva volt, a templomok padsoraiban a hívők serege mondta az ünnepi zsolárokat.

— **Tűzoltónap.** A magyar tűzoltóság jövőjére kiható társadalmi mozgalom észlelhető az egész ország területén. Egyik legnumosabb intézményünk, a tűzoltó-otthon javára október 12—14-ig rendezendő Tűzoltónapnak sikere érdekében minden vármegye és város hatósága és társadalmi kiválósága összehoztak, hogy a munkaképtelen tűzoltók részére építendő otthon — amelyben a tűzoltóintézmények is helyet fognak találni — minél előbb felépüljön. A társadalmi élet gócpontjain helyi bizottságok alakultak a gyűjtés eredményesebbé tételére véget s így hazánk nagyszámú részvesztesnek abban a munkában amelynek eredménye az évtizedekig félreértett és mellőzött tűzoltó-testületek részben elég tételt fog szolgáltatni. Ezzel a legutolsó gyűjtéssel fejezi ki halálját a

Na hallja Szakácsnő, miért nem vigyáz jobban, ez nem a „valódi: a kávédarálóval”, melyet a Franck Henrik Fiai kassai gyá-

rából származó minden ládika és csomag ismertető jel gyanánt visel s amely egyttal a kiváló minőség biztosítéka.

Igy korholta a jártas háziasszony a szakácsnőt és az utánzatot visszaküldte.

társadalom azokkal szemben, akik éjjel-nappal, télen és nyáron folyton és szakadatlanul a nagyközönséget teszik kockára életüket. A vidéki gyűjtés érdekében a központi irodában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38) serényen folytak a munkálatok dr. Óváry Ferencz országgyűlési képviselő, a M. O. T. Sz. alelnöke és Jászberényi Miklós szövetség elnöke vezetésével.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi «Molliféle seidlitz porok» használata által biztos gyógyhatást érnek el. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és kir. udvari szállítótól. Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerterekben határozottan Moll A. készítménye, az ő jelvényével és alá-

Aki Tiszával le akart számolni

Tegnap délután egy kormos arcú munkás külsejű férfit esőbegett be gróf Tisza István Lévölde-téri villájának a kapuján. Hosszas csengetésre előjött a portás. Gyanakodva végignézte a türelmeilenkedőt, aztán megkérdezte: — Kik keres? — Gróf Tisza Istvánt — volt a válasz. — Minek? — Le akarok számolni — mondta kissé gyanus magyarsággal az idegen és jobbkezével a belső zsebe felé kapott.

A portás egy nagyot kiáltott, mire előrohant két, a lépcsőházban tartózkodó detektív, megragadták a gyanus embert és minden ellenkezése dacára behurcolták a portás fülkéjébe. Itt vallatni kezdték, majd megmotozták és ekkor kitudt, hogy jámbor villanyszerelő és egy számlát hozott a ház urának. Ez a szelid papírlap rejtőzött a kabátja zsebében, ahol gyilkos fegyvert sejtett a megrémült kapus.

A szelűztetés célszerűsége.

Itt az ősz és vele az idő, amely miatt hosszú időn át kell bezárt szobákban tartózkodni. Most tehát felelte aktuális a helyes szelűztetés kérdését megoldani és erre a kétségtelenül igen jelentős feladatra vállalkozott Leonard Hill fiziológus. A British Association legutóbb tartott ülésén hosszú felolvasást tartott arról a tárgyról is, hogy mi a helyes szelűztetésnek legjobb módja. Igen bőbeszédűen, de nem mondhatni, hogy feleslegesen, fejtegette, mennyire rossz az a szelűztetési rendszere. Mindig a levegő megújítására törekednek, holott ennek semmi célja. A levegőújítás ugyanis menekülés kíván lenni a képzelt veszedelem elől, hogy a zárt szoba levegője túlnagy szénadtartalmu. Erről szó sem lehet, mert szénadt álló levegőben, zárt szobában soha nem fejlődhet annyira, hogy az egészségre veszedelmes legyen. Erre külön-

ben az a bizonyosság, hogy légzőszerveink berendezése miatt a lélegzetvételnél a kilehelni akart levegő egyharmad részét visszazívjuk. Míg pedig annyira zárt, mint a tődő, ne lehet semmiféle szoba, azt pedig úgy-e bár, — senki nem meri állítani, hogy a lélegzés valami veszedelmes dolog. A szűk térre szorult levegő semmiképp nem lehet veszedelmes bizonyosság rá a gyermekek, akik összezugsorodva, takaró alá dugva fejükkel, alusznak. Ami az egészség igazán veszedelmes, az a körülmény, hogy a levegő áll, nem mozog. A szelűztetésnél tehát annak a szempontnak kell dominálni, hogy a levegőt minél erősebb mozgásba hozzuk.

Tarka krónika.

Egy gazdag olajkereskedő felesége elhatározta, hogy megfesteti az arcképét valamelyik kitűnő arckép festővel. Magához is hivatta a művészt és megkérdezte: — Mennyibe kerülne, ha én megfestené az arcképemet? — kérdezte a nagyszagos asszony. — Olajban parancsolja, asszonyom, vagy pedig krétarajznak? — Olajban szeremém. — Akkor hatszáz koronába kerül. A hölgy erősen szitta a fogót. — Hatszáz korona? Tszsz!... Ne és mennyiért csinálja, ha az olajat én szállítom hozzá? *

A kis rövidáru üzlet megbukott és hamisan bukott meg. A kereskedő nagy bajba került, mert megindította ellene a büntető eljárást. Erre rémülten ronant egy híres kriminalistához, hogy vállalja el a védelmét. Az ügyvéd részletesen elmondatta magának, hogy hogyan bukott meg az üzlet, majd a következőkben mondta el a véleményét: — Nagyon rosszul áll ez a dolog. Magát csak abban az esetben mentenék fel, ha ne lehetne bizonyítani, hogy a bukását szerencsétlenség, betegség, a családjában előfordult haláleset, vagy egyéb sorscsa, átok okozták. A kereskedő szomoruan felelt: — Fájdalom, nem éri engem semmiféle szerencsétlenség.

A szerkesztésért felelős Volth György

Benson GUMMISARGK
UTANZATOKTÓK ÖVAKODJUNK

NYILT-TÉR

Serravalló's

Vasas Rina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító
Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2:60 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Szállítókészlet bevált

GIESSTHÜBLER
SAVANYUVIZ

Magasminőségű és
bágymentes
pálinka a legújabb
módszerrel készült.

CLIMAX
nyerszilva motorok és kőmohók 3-10 HP.
Magasnyomású nyerszilva motorok

Legújabb és legmegbízhatóbb üzemű motorok. Széles körű alkalmazhatóság. Alkalmatlanok a szállításra. Csomagolásban 1-2 db. Alkalmatlanok a szállításra. Csomagolásban 1-2 db. Alkalmatlanok a szállításra. Csomagolásban 1-2 db.

Bachrich és Társa
betéttárcsás motorgyári fióktelene
Budapest, VI, Váci-körút 59/00

Tisztítsd csak
Globus
Tisztító kivonattal
a világ legjobb fémtisztítószeré

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvételnek.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, az aleridő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paptan és fanel takarók, férfi és női fejtörk, kész férfi, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai napról fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szereshetők be Gasparik Adam órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott csajvadászok legolcsóbban eszközölhetnek.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket, raktáron tartó Balint József asztalos (Csapó) Bereki-utca.

Kisobb különbejárati butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

Schampán ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszáig át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hü fehér rózsá» jelégre.

Tisztviselőnek ajánlkozik egy több nyelvet beszélő ur-asszony. Irodai teendőiben és gépirásban járatos. Cim a kiadóban.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra szonai beléphet Bányos utca 64.

Lépcsőházi különbejárati utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzemi célra. 1200 korona évi bérért.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horvitz Zsigmond papírárú üzletében, Piac-Csapó-utca sarkán.

azonnal belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefékötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Cím: Benedekfy Béla kefékötő mester, Zilah, Szilagy-megye.

Amerikai Partí Aruház

Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Egy vidéki banknál elzalogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árakat alábbi olcsó áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek

- Finom zefir férfi ingek K 2.50-től
- Finom fehér " " " 2. " "
- Férfi gallérok " " " 1.18 " "
- " sapkák " " " 0.50 " "
- Fiú és leány szalmakalapok " " " 0.30 " "
- Finom női batist és zefir blousok " " " 2. " "
- Finom női selyem blousok " " " 3. " "
- Férfi nadrágtartók " " " 0.50 " "
- Kész pongyviák minden kivételben " " " 4.30 " "
- 2 méter szerb vászon " " " 0.22 " "

Selyem sálak minden elfogadható árért.

Tisztelettel Löwenheim Albert.

Allandóan
mellékkereséseinként is
sok pénzt
kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével Budapest, 55. és postahivatalba „Universium” jelégre beküldi. — Nem ügynökség.

Gottmann Testvérek
köszénbányái
Budapest, V, Béla-utca 6. szám.

- Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószen szoba- és konyhafűtésre.
- Ostrau-dombraui darab-, kocka-, dió- és aknaszen gép- és kazántüelési célokra.
- Ostrau mosott finom és durvaszerű kovacszen.
- Dreznai s én ipari célokra, saját gőzönszettel szállítva.
- Ostrau-dombraui pirszen öntőde és szivógáz célokra.
- Ostraui köszén brikett 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.
- Elsőrendű porosz „Király”-bányai 1, 3 és 6 kilogrammos brikett, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
cétányfák, diszocerjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

SZŐLŐOLTIVÁNYOK
(elsőrendű áru) európai és amerikai alma gyökerező vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társa
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Jó ruhához jó szappant használjunk!

Finom fehérneműjének, drága lepedőjének, finom csipkéinek és himzéseinak mosásához csakis tisztia, jó szappant használjon. Győződjön meg róla, hogy az igazán kitűnő szappan használata milyen előnyös. A saját érdekében kérjük, hogy az összes szappanok közül a legjobbat, a SCHICHT „SZARVAS“ MOSÓSZAPPANT vásárolja. Az Ön háztartásában semmi sem olyan rossz, hogy azt közönséges szappannal kellene mosnia. Mosson mindent SCHICHT „SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL, mert legnagyobb kiadósága folytán ez a legolcsóbb szappan.

Mossunk csakis Schicht-szappannal!

A ruha kétszer olyan sokáig fog eltartani mint azelőtt és még akkor is olyan lesz, mintha teljesen új volna. A SCHICHT „SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN nemcsak hogy a szennyet távolítja el, hanem konzerválja a szövetet és a színeknek új fényt és új kinézetet kölcsönöz. — Meggátolja, hogy a ruha a mosásnál összenemjen vagy szétesse az annak tulajdonítható, hogy ezen szappan hideg vízben is teljesen feloldódik és vele könnyen moshatunk. — Ügyeljünk a SCHICHT névre és a „SZARVAS“ jegyre, mely minden darabon látható

OH JAJ!

Megfűzi ez az átkozott köhögés.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

EGGER Mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Próbadoboz 50 fill.
Doboza 1 és 2 K.

Kapható gyógyszertárakban és drogeriákban.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I Budapest, VI. Révai-u 12.

Kapható Debreczenben: Arányi Árpád, Batári Imre, Grósz Nagy Ferencz, Harsányi Lajos, Kóczián Dezső, Kováts L. Nándor, Kubek Sándor, Mihálovits Jenő, Reichard Sándor, Ságiy Ferencz, Steiner Manó, Tóth Béla gyógyszertárakban, Jósza és Jóna Központi drogériákban.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen Dr. Borovszky-féle most már kellemes szagu

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbatüveg 50 fillér.

Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kapható városunkban a következő cégeknek: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGERIÁBAN,

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, — Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerésztárában. — Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbatüveg állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-utca 45. szám.

öröngő köhögés leghatékonyabb szépitő szere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arkenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buváriatok alapján készült arkenőcső és mert hirtelen vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arkenőcső és finomító. A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Már nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű kiütések. A Földes-féle Margit-créme nemcsak szépit az arcot, hanem ápolja és megóvjja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tüvegje 1 és 2 bor Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balazs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jósza és Jóna drog., Mihálovics Jenő, Meuthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszló Darbóc Zsigmond H-Böszörményben Eressey Gábor gyógyszertárakban.

Ludaser János

női, női cipke és rövidáru üzlete

(Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyol

harisnya és

párisi ujdonságokban.

Hajbetegségek

gyakran úgy keletkeznek, hogy elmulasztják a hajnak s a fejbőrnek oly szükséges gondozását. Miben van az a művészet, hogy a haját szépnek, tömöttnek, egészségesnek megtartsuk?

Csakis abban, hogy a fejbőrt tisztán tartják.

Csakis abban, hogy a haj gondozására kellő gondot fordítsanak.

Csakis abban, hogy hetenként néhány órát a racionális hajápolásra szánnak.

Mit kell tehát tenni?

Az enyhe, hajápolásra legalkalmasabb

fekete fej jegyü

sampun

nevé elsőrangú készítménnyel meg kell tisztítani a fejbőrt s a haját, de megjegyezzük, hogy vásárlásnál ügyelni kell, hogy eredeti csomagot adjanak az itt látható védőjeggyel 30 fillérért. A forgalomba hozott sokféle utánzat és hamisítvány olyan káros természetű, hogy óvakodnia kell tőlük annak, a ki haját meg akarja tartani.

Védjegy: Sampun a fekete fejjel eredeti csomagokban 30 fillérért kapható minden gyógyszertárban, drogeriában, illa tser- és szappanüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Faiszl Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12

a honnan közölni fogják a legközelebbi elárúsító címét vagy 240 K előzetes bekielldése ellenében bérmentesen küldenek 8 csomagcskát. Utánvételrel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

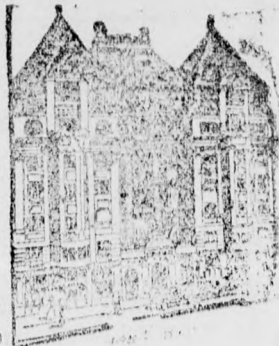
Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

Grand ESPLANADE SZALLODA Nagy Budapest,

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett 250 szobával. Rézburor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilági ás, Liftek, külön olvasó-, tárgyaló-, író-szobák stb.

Elsőrangú áfiterem és kávéház. A vonatokhoz saját autójáratok. Kereskedelmi utazók és fordulóknak igen alkalmas. Szíves pártfogást kér Pallai Miksa, igazgató tulajdonos. Penziórendszer is. Villamos közlekedés minden irányban. - Mérsékelt polgári árak. Uri és női fodrász a házban.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKPEREDÉS, májbántalom, VÉRTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NOI BETEGSÉGEK ellen, a jeles háziismernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-Fele sósborszesz nevezetesen, mint a fájdalom-csillapító badörzsöléshez készvény, csusz és a megkülönböztető következményer-nél legismertebb népszerű.

Egy énozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-fele gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásart és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

R*WOLF

Magdeburg-Buckau

Magyarországi Képviselet:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK
Wolf eredeti szerkezete 10-600 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

HIDVÉGER ANTAL : Foglalkozik az összes bank és váltóüzlete bankügyletekkel
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. TELEFON 416. szám.

UNGHVARY JOZSEF

Magyarországi Képviselet:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Nagyobb mennyiségű
nemes gyümölcsfa-
csemetsé, bogyógyümölcsfa, vadoncsok, keeli sávényok,
sima és gyökeres szőlővesszők
stb. Kaphatók.
Tisztelettel kimerítő árjegyzéket kérek.

Egy okos fej

ajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora á 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora á 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vacillincukra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crémé vanilliazására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Higienikus ujdonságok

és halhólyag óvszer-különlegességekben

II. Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban:

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

„Fatime“ I. és II. minőség, Ára tucatonként 6 és 8 K.
„Semiramis“ I. és II. min. Ára tucatonként 10 és 12 K.
Ezen új és modern technika szerint készült óvszerkülönlegességek, az összes eddigi gyártmányokat felülmúlják. Kaphatók kizárólag az alanti cégnél.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY“ Uj!
a legmodernebb és legkényelmesebb női óvkülönlegesség. - Ára 15 korona.
Szétküldés titoktartás mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nál több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet

RELETI J. orvos-sebészeti műszer-és gumi áruk gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878. Telefon 13-75.

15-16 éves fiu papir-üzletbe küldöncznek felvétetik.

A Debreczeni butorkészítő asztalosok árucsernok szövetkezete
mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129. Telefon 129.
Hunyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt árucsernokára, hol Debreczen első műasztalosainak és kárpitósainak termékét a legmérsékeltőbb szabott árban áll a nagyérdemű közönség (rendelkezésére, a leggyorsabbtől a legdiszesebb kivitelig. Megtekintés minden vételkényszer nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.